

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon Inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Edini borec za našo vas je:

Zdrav, odločen kmetski tisk

Kako velik je razloček med zrelim in nezrelim sadjem, ve vsakdo! Medtem ko sadje, dokler ni zrelo, ne pomeni domala nič in užito le škoduje, nam zrelo sadje v vsakem oziru koristi in ga uporabljamo celo v zdravilstvu.

Taka in še večja je razlika med

politično zrelim in med nezrelim

narodom. To razliko lahko opazujemo v naši državi vsak dan in tudi, posebno Slovenci, čutimo njene za nas kaj neprijetne sadove.

Srbi, kakor jih tudi nekateri radi slikajo s benečnatimi barvami, so vendar politično mnogo, mnogo zrelejši mimo nas. Srb točno pojmuje vrednost državne samostojnosti, ve, kaj je zanj občina, se zaveda nalog, ki jih narodu, stranki ali posameznim slojem nalaga prava, resnična politika. Naš človek pa tega ne ve, oziroma ne ve dovolj jasno. Odkod ta razlika?

Narodna država — narodna vzgoja

V narodnih državah, kakršna je bila predvojna Srbija, je bilo ljudstvo deležno prave, resnične demokracije, s tem pa tudi v interesu države same pravega političnega pouka s praktično soudeležbo pri vseh važnih političnih poslih. Kajti v narodni državi sloni in mora sloneti moč države na narodu, na ljudstvu.

Dva tuja stebra

Kako pa je bilo pri nas? Mi smo živeli v narodnostno silovito pomešani Avstriji, kjer se je vsa državna avtoriteta opirala na dva nam tuja stebra: na nemško magnatsko plemstvo in na cerkev.

Ceprav je po »pomladi narodov« (l. 1848.) morala tudi Avstrija priznati in dovoliti neko demokracijo, je Slovenci nismo bili deležni, oziroma smo je bili deležni na tak način, da nas je

bolj oslepila kakor vzgojila

in da je slovensko parlamentarno zastopstvo vodil nemški grof in veleposestnik Hohenwart.

Vse, kar smo imeli pravice in kar smo se jih po posredovanju tedanje katoliške stranke, s poznejšim imenom Slovenske — oziroma pozneje Vseslovenske ljudske stranke — tudi posluževali, so bile drobtinice z grofovske mize v obliki raznih podpor, strankino delo pa je bilo namenjeno bolj razvedrilu naroda kakor pa njegovi državno-politični vzgoji.

Tudi gospodarsko delo, ki se je izražalo posebno v zadnjih desetletjih pred vojno v živahnem razmahu zadružništva, je imelo poleg gospodarskega pomena še poseben cilj: Osredotočiti narodno razpoložljivo premoženje v rokah stranke, ki ji je cerkev zadnji in najvišji smoter in namen.

Bila je ta bivša stranka med našim narodom kot protiutež, oziroma obramba proti liberalizmu skoraj pol stoletja tako močna, kakor malokatera stranka pri kakem drugem narodu. Toda narodu ni dala take vzgoje, kakor so je bili deležni n. pr. Srbi. Pač smo mi dobili splošno volilno pravico, a samo toliko, da smo lahko oddali svoj glas za tistega, ki so nam ga izbrali in pokazali gospodje. Narod sam ni izbiral, ampak je pri volitvah samo kimovsko potrdil, kar so mu izbrali drugi.

Nenadno prebujenje

je prinesla k nam šele svetovna vojna. Tedaj je slovenski narod kakor bolnik izpregledal in spoznal marsikaj, česar mu sicer nobena beseda ne bi mogla dopovedati. Trpljenje, zlasti pa neposredni stiki z drugimi, posebno s svobodnimi narodi je našim ljudem odprlo oči. In iz tega novega spoznanja je po vojni postala bivša Samostojna kmetijska stranka, ki je zaorala prve brazde in omogočila nastanek kmetskega pokreta med nami.

Nov duh

Šele sedaj je zavel nov veter po naših vaseh. Nove misli, novi nauki, nova gesla, klic po resnični demokraciji, po pravi svobodi. Prišli so ljudje iz naroda in je bilo prvič v slovenski zgodovini, da so se lotili težavne in nevaležne naloge: vzgojiti narod za politično samostojnost. Prvi glasnik te resnične slovenske pomladi je bil »Kmetijski list«, ki je še danes ostal svoji nalogi zvest in ji hoče ostati zvest tudi v bodoče ter svoje vzgojno delo še poglobiti in izpopolniti.

Nepregledna je že vrsta predavanj, poučnih tečajev iz najrazličnejših panog in drugih ustanov, ki so jih delavci iz vrst kmetskega pokreta dali slovenski vasi. Kmetijska tiskovna zadruga preko Kmetijske matice z velikimi žrtvami razpošlje vsako leto po naših vaseh vrsto dragocnih knjig, ki niso namenjene samo plehki zabavi, ampak v prvi vrsti širijo čitateljem obzorje in bistri pogled.

Spričo takega dela ne more biti podeželski človek v dvomu, kateri list naj redno prihaja v njegovo hišo. Kdor zmore, si jih bo morda naročil več. Brez vsakega lista pa danes nihče ne more biti. Življenje se razvija s pospešeno naglico. Vsak dan stavi nove naloge, zahteva rešitev novih vprašanj. In na vse to opozarja, uči, daje odgovore in kaže pota »Kmetijski list«, ki je tako

edini tednik

izključno za obrambo pravic in napredek našega podeželja.

Brez pluga ni brazde, brez orodja ni obrti, brez političnega pouka in vzgoje ni politične

svobode in uspehov in ni mogoče braniti gospodarskih in stanovskih interesov.

Lahko posameznik kljub najboljši volji zagreši napako. Kdor je brez greha, naj prvi vrže kamen na nas! Poštenjak pa in kdor je res mož, se bo tudi iz napak učil.

Kdor torej hoče, da bomo Slovenci v državi res kaj pomenili, se bo z vsem srcem, z vso dušo in z vso svojo življenjsko silo oklenil pokreta za dvig in napredek slovenske vasi. Zato bo pri naročanju tiska, ki naj v bodoče prvi prihaja v njegovo hišo, dal prvi prostor »Kmetijski listu«.

Res mi ne prinašamo klepetavih storij, ki razburjajo domišljijo, toda čas nam je za take stvari preresen! Vemo, da vlada povsod stiska, zato bi se nam zdelo brezvestno, da bi s slepilimi molzi iz ljudi težko prisluženi denar.

To pa, kar je podeželskemu človeku za njegovo idejno, gospodarsko, politično in kulturno borbo potrebno, bo v »Kmetijskem listu« vedno krepko zastopano.

Vsakdo ve, kako dragocen organ so človeku oči! Kar pa je oko posamezniku, to je podeželju — »Kmetijski list«! Pomnite: Nasprotniki so najbolj jezni na nas, ker učimo gledati!

Ce torej slovenska vas noče ostati slepa, ve, kam mora iti. Pot ji bo tudi v novem letu zvesto kazal — naš list!

Mrzel obladek za vroče revizioniste

Madžarskim vročim sanjam o reviziji meja je precej hladno, a toliko bolj odločno odgovoril šef francoske vojne misije v Bukarešti general Mittelhauser. Dejal je, da stoji vsa francoska vojna sila Romuniji ob strani in bo v primeru potrebe odločno branila romunske meje.

Spričo zapletenega mednarodnega položaja je ta odločna izjava visokega vojaškega dostojanstvenika vzbudila splošno pozornost.

Romunsko javno mnenje je prepričano, da bo izjava mogočno vplivala v krogih, ki jim je bila v prvi vrsti namenjena.

Naše sodelovanje na mednarodnem sejmu v Lipskem

Spomladanskega velesejma v Lipskem, ki bo od dne 28. februarja do dne 8. marca 1937, se bo uradno udeležila tudi naša država. Interesenti iz Slovenije, ki se hočejo te velike gospodarske prireditve udeležiti z vzorci svojega blaga, prijavite se neposredno Trgovinskemu muzeju ministrstva trgovine in industrije, Beograd, Miloša Velikog br. 29.

Doma in drugod

Teden domače politike

Glasovi o sporazumevanju so zadnji teden nekoliko utihnili. Časopisje poroča le o konferencah in sestankih, ki jih je imela beograjska združena opozicija in katerih razgovor je bilo vprašanje sporazuma med Beogradom in Zagrebom.

»Jutro« je v nedeljski številki objavilo že drugi uvodnik, ki se tiče notranje ureditve države in ki naj zadovolji vse tri jugoslovanske narode, kakor si jo zamišlja Jugoslovanska nacionalna stranka. V nedeljskem uvodniku ugotavlja »Jutro« vso škodljivost centralistične uprave, ki jo je potreba do skrajnih mej prenesti na posamezne banovine ali pokrajine, istočasno pa neobhodnost enotnih zakonov, ki naj določajo smer in duh posameznih panog javnega življenja kakor so sodstvo, promet, prosveta itd. ter neobhodnost one državne delavnosti, ki mora biti pridržana skupnosti kakor n. pr. državna obramba, zunanja politika, denar, ne pa finance, ki jih je potreba urediti s posebnim zakonom in določiti, kateri dohodki se določajo za državo in kateri za pokrajine.

»Seljački dom« o sporazumu

Med tem, ko pišejo vladni in opozicijski listi vsak po svoje o sporazumu med Srbi, Hrvati in Slovenci, pa objavlja glasilo dr. VI. Mačka v zadnji številki »Seljačkoga doma« med drugim sledeče o tem vprašanju:

»V zadnjem času se mnogo piše in govori o političnih prilikah. Posebno mnogo govore in pišejo o odnošajih predstavnika hrvatskega naroda dr. Mačka s predstavniki beograjske združene opozicije in s politiki iz krogov vlade. Nekateri listi pišejo, da je že sklenjen sporazum med dr. Mačkom in beograjsko združeno opozicijo. Drugi listi zopet trdijo, da se pogaja dr. Maček z vlado. Način pisanja je pri tem pač odvisen od stališča, ki ga dotični list zastopa.

Vse te časopisne vesti pa slone na pogrešni domnevi, kajti ni važno in bitno to, ali se dela na sporazumu med hrvatskim narodom in gotovimi srbskimi političnimi strankami. Važno je to, da more priti do sporazuma samo med hrvatskim narodom na eni ter srbskim in slovenskim narodom na drugi strani. Gre torej za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci, ne pa za sporazum med posameznimi strankami. Ker je bivša HSS danes predstavnica hrvatskega naroda, je jasno, da govori danes njen predsednik dr. Maček v imenu vseh Hrvatov. Za enkrat pa še ni jasno, kdo je predstavnik naroda v Srbiji, Sloveniji in še nekaterih drugih krajih.

Dr. VI. Maček je ostal dosledno na svojem stališču, ki smo ga že zadnjič v našem listu omenili in je treba ugotoviti, da je razlika med stališčem dr. VI. Mačka na eni strani in med stališčem Združene srbijske opozicije ter vlado na drugi še zelo, zelo velika.

»Hrvatska straža« in dr. Maček

»Hrvatsko stražo« urejuje znani duhovnik dr. Simrak. »Hrvatska straža« prednjači v nepopustljivih zahtevah zagrebške opozicije. Najglasnejša je in najradikalnejša. To sumljivo obnašanje klerikalnega glasila opazujejo politični krogi

že dalj časa, zlasti odkar se je pričela »Hrvatska straža« z vso besnostjo zaletavati v »Hrvatski dnevnik«, ki ga izdaja dr. Maček s svojimi političnimi prijatelji. Prav posebno so »H. straža« na poti bivši samostojni demokrati, ki tvorijo sestavni del kmetsko demokratske koalicije v Zagrebu.

Vsekakor ta hrvatski krog ni ravno s srcem pri dr. VI. Mačku, temveč ga drži tam le špekulacija, da bi izkoristil položaj in v danem trenutku padel dr. VI. Mačku in HSS v hrbet. Hrvatskim klerikalcem je namreč najbolj na potu bivša HSS, da se ne morejo polastiti hrvatske vasi.

Balkan s svojimi narodi

Mnoge naše čitatelje, ki se v avstrijskih šolah niso mogli učiti zgodovine balkanskih narodov, ker je Avstrija v zgodovinskih knjigah molčala o njej, boječ se, da bi utegnila zgodovina balkanskih narodov vzbuditi v srcih Slovanov čut skupnosti, bo gotovo zanimalo, kaj je vse na Balkanu in kako se je vse to razvilo.

Balkanski polotok je med Jadranskim, Črnim in Sredozemskim morjem in ima svoje ime po planinskem grebenu, ki ga ravnotako nazivamo Balkan. Planine Balkana se raztezajo v zahodno-vzhodni smeri južno Donave do severnega dela Bolgarske države. Važno je omeniti, da se polotok približuje na svojem vzhodnem delu Mali Aziji ter je od nje ločen samo z morsko ožino pri Bosporu. Iz tega sledi, da tvori Balkan most med Evropo in Azijo, ki so se ga posluževali razni narodi v starem in srednjem veku in katerega se poslužujejo tudi še danes, kar nam najbolj potrjuje železniška proga Beograd-Sofija-Carigrad. Carigrad sam (prej Konstantinopol odn. Stambul) je ob Bosporu.

Najstarejši narodi na Balkanu so bili Grki, Ilirci in Tračani.

Grški narod je prebival in prebiva še danes na južnem delu polotoka. Že v starem veku je bil na visoki kulturni stopnji in so ga drugi narodi posnemali. Dandanes se pa bavi poglavito s trgovino, poljedelstvom in živinorejo. Prebivalstvo vzdolž jako razčlenjene obale se bavi pretežno s trgovino in grški trgovci slove po vsem svetu po svoji bistroumnosti in prebrisanosti.

Ilirski narod je prebival na zapadni polovici polotoka in na obali Jadranskega morja. Ilirci na obali morja so bili sloviti gusarji (pirati) starega veka in so napadali in plenili trgovske ladje Fenicianov, Grkov, Rimljanov in drugih narodov po Sredozemskem in Jadranskem morju.

Rimska mornarica je imela kaj mnogo opravila z njimi in Ilirci-gusarji so bili tudi vzrok, da so Rimljani zasedli del balkanskega polotoka, ker so s tem zatrli gusarstvo. Potomci prejšnjih Ilircev so današnji Albanci (Arbanci, pa tudi Skipetari).

Tračani so živeli na vzhodnem delu polotoka na desni obali Donave, med reko Moravo in obalo Črnega morja in v Mali Aziji.

Rekli smo že, da so Ilirski gusarji povzročili prehod Rimljanov na Balkan. Ko so namreč lepega dne zavzeli gusarji otok Krk v Jonskem morju in oropali neka mesta v zapadnem Grškem primorju, so Grki poklicali na pomoč Rimljane, ki so potem začeli osvajati Balkansko ozemlje okoli l. 230 pred Kristusovim rojstvom. 250 let je trajalo, do-

Posvetovanja združene opozicije

Na stanovanju Ljube Davidovića so se te dni posvetovali člani beograjske združene opozicije o vprašanju odnošajev do Zagreba in o sodelovanju z zagrebško opozicijo tudi po občinskih volitvah.

V Zagrebu so se pa sestali predstavniki KDK gg. dr. VI. Maček, Večeslav Vilder in Sava Kosanović. Tudi ta sestanek je sledil po končanih občinskih volitvah, da se utrdi in določi nadaljnje delo zagrebške opozicije.

Sestanek parlamenta

Predsednik narodne skupščine g. Stevan Čirić je sklical narodno skupščino za petek 11. t. m. Na dnevnem redu bodo neke mednarodne konvencije in predložitev proračuna za leto 1937/38. Vprašanje konkordata je odloženo na poznejši čas.

kler se niso vsi Ilirci in Tračani pokorili Rimljanom. Leta 20. po Kr. r. so šele Rimljani zagospodarili po vsem Balkanu.

Iz Rima so vladali Balkanu do leta 395. po Kr. r., ko so v samem Rimu uvideli, da se ne more vladati tako veliki državi iz enega mesta ter je tedanji car Teodozij razdelil državo na dva dela, na zapadno in vzhodno carstvo s prestolnicama v Rimu odnosno v Bizantu (Konstantinopol, Carigrad). Dočim je bilo zapadno carstvo uničeno od naroda Gotov že l. 476. po Kr. r., se je držalo vzhodno carstvo po prihodu Slovanov na Balkan še do l. 1453. po Kr. r., ko so Turki zavzeli Carigrad.

Ilirci in Tračani, ki so bili v notranjem delu polotoka, so se polagoma pomešali z Rimljani, ki so vladali na Balkanu ter se polatinili. Po prihodu Slovanov so se pa začeli umikati na sever in severovzhod proti današnji Rumuniji. Naši predniki so jih nazivali »Vlahe«.

Za časa borb Rimljanov z Ilirci in Tračani, ki smo jih gori omenili, so pradedi vseh slovenskih evropskih plemen živeli na ozemlju današnje Rusije. Iz tega ozemlja so se začeli Slovani seliti pod pritiskom drugih narodov iz Azije polagoma na zapad, jugozapad in jug (selitev narodov). Pri tej selitvi so naši pradedi prišli pod oblast Hunov. Ali po smrti hunskega vladarja »Atile« v letu 453. p. Kr. so se osvobodili in začeli v večjih masah prihajati v današnjo Jugoslavijo. Prej nomadi (potujoča plemena) so se naši predniki na sedanjem ozemlju stalno naselili. Torej v začetku 7. stoletja se pojavljajo južni Slovani kot stalni prebivalci na Balkanu do Grčije, v Benetkah, v Furlaniji, na Tirolskem in v vsej današnji Avstriji in Madžarski do Dunaja in do visokih Karpatov. Da so bile meje Slovenije takrat pred Dunajem, nam zgodovina jasno dokazuje, ker vsi Slovani, ki so se nahajali na ozemlju od Čeških gora do Jadranskega morja, so bili leta 623. do 658. združeni pod vladarjem, ki se je imenoval »Samo«.

V drugi polovici 7. stoletja, ko je bil že ves Balkan naseljen s Slovani, so Bolgari (pleme turško-tatarskega pokolenja) prekorčili Donavo ter se preselili iz Besarabije (v današnji Rumuniji) v današnjo Bolgarsko. Dasi so bili jačji od Slovanov, so se pomešali z njimi, prevzeli od njih jezik in postali so — tudi Slovani, kar je bolj redko v zgodovini, namreč, da neko pleme prevzame jezik od podjarmljenega naroda. Ostali Jugoslovani na Balkanu so stopili s temi Bolgari v zvezo ali po medsebojnih borbah ali pa kot zavzniki.

(Dalje prihodaj)

Kmet, ki se zaveda svoje moči, ki ve, kaj pomeni zanj lasten dobro urejevan teden, ta ve tudi to, da je treba naročnino pravočasno plačati in pridobivati listu novih narodnikov.

Vladimir Radić nastopa

Sin pokojnega Stepana Radića, Vladimir, se je pred nekaj tedni vrnil iz Pariza, kjer je bival več let. V nedeljo so razvili in blagoslovili zastavo krajevne organizacije bivše HSS v Zagrebu. Ob tej priliki je govoril tudi Vladimir Radić.

Ob 10letnici Pašičeve smrti

Dne 10. t. m. bo minilo deset let izza smrti velikega srbskega državnika N. Pašića. Ob tej priliki bodo velike spominske slavnosti po vsej

državi in bo uradno sodelovala tudi JRZ povesod, kjer ima stranka svoje organizacije.

Pašić je začel svojo politično kariero kot socialist. Za nekdanjo kraljevino Srbijo je imel brez dvoma ogromne zasluge in je značilno zanj že priznanje, ki so mu ga dajali tuji listi s tem, da so ga imenovali »Večni ministrski predsednik Srbije«.

S tem je točno označen njegov pomen. Kadar je bila domovina v najbolj nevarnem položaju, je poklicala njega.

Srbiji je položil demokratske temelje in s pomočjo Radikalne stranke je zbudil v srbskem narodu visoko državljansko zavest, z njo priboril narodu popolne državljanske svoboščine in velik gospodarski napredek.

Srečno je organiziral balkanske države v osvobodilni borbi proti Turkom in že tedaj položil temelje za osvoboditev južnoslovanskih narodov pod Avstro-Ogrsko.

Nemale zasluge nosi Nikola Pašić za srečno dokončano svetovno vojno na mirovnih konferencah v Parizu in zedinjenje vseh jugoslovanskih narodov v kraljevino SHS.

Ko se klanjamo spominu tega velikega srbskega sina, mislimo, da najlepše počastimo njegov spomin, če izrečemo željo, da bi usoda tudi skupni Jugoslaviji kmalu naklonila tako velikega in spretnega državnika, kakor ga je imela Srbija v Pašiću.

Izid občinskih volitev

Na Miklavžev dan so bile v Sloveniji občinske volitve v 80 občinah. S tem so bile v glavnem občinske volitve zaključene.

Prilike, pod katerimi so se volitve izvršile, so bile iste kot prej in tudi izid je bil približno isti.

Službeni dopisni urad je objavil sledeče podatke o izidu volitev po nekaterih občinah:

Žalna: volilnih upravičencev 510, glasovalo 372, JRZ 277 glasov, opozicija 95 glasov. — **Rudnik:** v. u. 420, gl. 316, JRZ 153, op. 163. — **Preserje:** v. u. 358, gl. 306, JRZ 168, op. 138. — **Šmartno pod Šmarno goro:** v. u. 750, gl. 606, JRZ 393, op. 213. — **Grosuplje:** v. u. 519, gl. 350, JRZ 274, op. 76. — **Dolsko:** v. u. 354, gl. 277, JRZ 203, op. 74. — **Dol:** v. u. 340, gl. 272, JRZ 208, op. 64. — **Podgorica:** v. u. 265, gl. 231, JRZ 156,

Samo eden je Radion!

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo. Zato je Radion tako blag in izdaten ter najbolj primeren za pranje vseh vrst perila.

Samo

Schichtov RADION

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

op. 75. — **Adlešiči:** v. u. 392, gl. 324, JRZ 123, op. 201. — **Gradač:** v. u. 739, gl. 610, JRZ 352, op. 258. — **Lukovica:** v. u. 546, gl. 374, JRZ 339, op. 35. — **Vodice:** v. u. 488, gl. 421, JRZ 337, op. 84. — **Sodražica:** v. u. 885, gl. 711, JRZ 392, op. 319. — **Leskovec:** v. u. 1473, gl. 955, JRZ 810, op. 145. — **Višnja gora:** v. u. 688, gl. 505, JRZ 455, op. 50. — **Polšnik:** v. u. 499, gl. 294, JRZ 262, op. 32. — **Kolovrat-Mlinše:** v. u. 298, gl. 244, JRZ 244, kompromisna. — **Crmošnjice:** v. u. 507, gl. 242, nemška lista 89, op. 153. — **Velika Loka:** v. u. 556, gl. 472, JRZ 238, op. 234. — **Dvor:** v. u. 355, gl. 282, JRZ 181, op. 101. — **Koroška Bela:** v. u. 1167, gl. 938, JRZ 398, op. I. 113, op. II. 427. — **Vransko:** v. u. 787, gl. 619, JRZ 379, op. 240. — **Vojnik-okolica:** v. u. 588, gl. 449, JRZ 228, op. 221. — **Št. Pavel:** v. u. 749, gl. 535, JRZ 210, op. 325. — **Petrovče:** v. u. 822, gl. 549, JRZ 376, op. 173. — **Nova Cerkev:** v. u. 533, gl. 329, JRZ 210, op. 119. — **Dramlje:** v. u. 439, gl. 365, JRZ 176, op. 189. — **Šmartno v Rožni dolini:** v. u. 380, gl. 272, JRZ 209, op. 63. — **Konjice trg:** v. u. 379, gl. 343, JRZ 166, op. 177. — **Veržej:** v. u. 391, gl. 296, JRZ 256, op. 40. — **Trbovlje:** v. u. 4545, gl. 2666, JRZ 784, op. 1866, kompromisna 16. — **Rogoznica:** v. u. 604, gl. 366, JRZ 185, op. 181. — **Majšperk:** v. u. 616, gl. 470, JRZ 329, op. 141. — **Sv. Andraž v Slov. gor.:** v. u. 372, gl. 291, JRZ 206, op. 85. — **Kog:** v. u. 480, gl. 369, JRZ 273, op. 96. — **Slovenjgradec:** v. u. 354, gl. 323, JRZ 172, op. 151. — **Velenje:** v. u. 821, gl. 490, JRZ 377, op. 113. — **Bočna:** v. u. 416, gl. 310, JRZ 172, op. 138. — **Ljubno:** v. u. 835, gl. 523, JRZ 273, op. 250. — **Podčetrtek:** v. u. 612, gl. 418, JRZ 322, op. 96. — **Žetale:** v. u. 617, gl. 376, JRZ I. 258, JRZ II. 42, op. 72. — **Rogatec:** v. u. 698, gl. 721, JRZ 333, op. 388. — **Ščavnica:** v. u. 734, gl. 547, JRZ 356, kompromisna 191. — **Jurovski dol:** v. u. 767, gl. 536, JRZ 330, kompromisna 206. — **Velika dolina:** v. u. 554, gl. 363, samo opozicijska lista.

Slajenje vinskega mošta

Na osnovi nedavno objavljene uredbe o podeljevanju sladkorja brez plačila državne trošarine za slajenje mošta je finančni minister izdal te-le predpise: Dovoljenja za izdajanje sladkorja brez plačila trošarine za vinski mošt iz državnih tovarn sladkorja ali pa iz posebnih skladišč teli tovarn, ustanovljenih v ta namen, bodo izdajale finančne direkcije pod naslednjimi pogoji:

1. Izdan mora biti odlok banske uprave za slajenje vinskega mošta v tistem kraju.

2. Vinogradnik mora vložiti kolkovano prošnjo, ki ji mora brezpogojno priložiti: a) potrdilo občine o količini pridelanega mošta v litrih in b) izjavo, koliko in od katere državne sladkorne tovarne odnosno skladišča si želi nabaviti sladkor.

Te prošnje lahko vložijo tudi vinogradniške zadruge skupaj za svoje člane, odnosno vinogradniške občine kolektivno s plačilom pristojbine za vsakega prosilca 25 Din. Toda prošnji je treba priložiti seznam združnikov, odnosno vinogradnikov, z navedbo količine pridelka in količine sladkorja, ki si ga vsak združnik odnosno vinogradnik želi nabaviti.

Sklepe o dovoljenju uporabe brez trošarinskega sladkorja za slajenje vinskega mošta bodo dostavile finančne direkcije zainteresiranim vinogradnikom ali zadrugam ali občini državni tovarni in skladišču, od koder se sladkor nabavi, in oddelku finančne kontrole, ki je pristojen za nadzorstvo nad vinogradniki odnosno nad zadrugo, ki vrši slajenje vinskega mošta.

Slajenje se bo vršilo v navzočnosti organov finančne kontrole. Ti bodo ustrezajočo nabavljeno količino sladkorja pri vsakem lastniku raztopili v moštu in tako denaturirani sladkor dali lastniku mošta na razpolago, da sam to zmes sladkorja z moštom doda moštu v ostalih sodih.

Sladkor za slajenje se bo odpremljal iz tovarne ali za to določenih skladišč po določbah, veljavnih za odpremo trošarinskega blaga, ki se zanj ne plača trošarina; označil se bo kot blago brez plačane trošarine. V ta namen dovoljene količine sladkorja se ne smejo rabiti za slajenje vina ne za nobeno drugo rabo, kakor za slajenje vinskega mošta. V nasprotnem primeru se postopa po čl. 33. in 34. zakona o državni trošarini.

Radi dobave sladkorja, cene, plačila itd. naj se zainteresirani obrnejo do državnih sladkornih tovarn v Belju ali Čukarici.

† Emil Adamič

Daleč preko mej domovine znani in povsod priljubljeni skladatelj in profesor glasbe Emil Adamič je 6. decembra zjutraj na veke zatisnil svoje vedre oči.

Pokojnik, ki se je rodil l. 1877. na Dobrovi pri Ljubljani kot učiteljski sin, nam je dal ne-

šteto skladb z najrazličnejših področij te prelepe umetnosti. Mesto in dežela prepevata njegove pesmi. Med vojno je prišel v rusko ujetništvo, a niti to ga ni zadržalo, da ne bi živel glasbeni umetnosti. V Taškentu je na treh učiteljskih poučeval glasbo, poleg tega pa je bil ravnatelj konservatorija in še pevovodja državnega pevskega zbora.

Po vrnitvi v domovino se je s toliko večjim znanjem in vnemo lotil dela. Bil je izredno plodovit. Saj je poleg vsega drugega dela, poročil in razprav, napisal nad 300 večjih in manjših glasbenih del.

Sredi snovanja ga je obiskala skrivnostna umetnica, bela smrt. Vzela nam je Adamiča, čigar truplo že počiva na ljubljanskem pokopališču. Umetnik Adamič pa bo živel med nami v svoji umetnosti, dokler se bo kje še glasila lepa slovenska pesem.

In prijatelj Emil Adamič bo živel v srcih vseh, ki smo ga poznali in z ljubeznijo spremljali njegovo delo. Spričo njegove vedrosti niti mislil ni nihče, da bo kdaj treba — žalovati nad njegovim grobom.

Pokoj ti, blaga slovenska duša! Kar si narodu v ljubezni dal, bo narod v ljubezni in spoštovanju hvaležno hranil kot svoj dragocen duhovni zaklad.

Ob takem spomeniku, dragi Emil, naj ti bo po vseh borbah in viharjih prijeten počitek v naročju slovenske grude! *I. Albreht.*

Načrt zakona o cestnih fondih

V gradbenem ministrstvu so te dni končali redakcijsko spremenjenega načrta zakona o cestnih fondih, ki bo v kratkem predložen narodni skupščini. Kakor smo že poročali, je spremenjena določba prvotnega načrta, po katerem bi se plačevala pri nakladanju in razkladanju na železniških postajah posebna davščina v višini 10 Din od vsake tone in bo najbrž predlog v toliko spremenjen, da se bo ta davščina pobirala v vi-

šini 10% prevoznine. V ostalem pa zakonski načrt ni mnogo spremenjen in polaga še vedno težišče na državni cestni fond, pri tem pa ne nudi nikakega jamstva, da bi se sredstva tega cestnega fonda vsaj v glavnem uporabljala v onih pokrajinah, iz katerih se stekajo. Gotovo je na mestu, da se v ta fond stekajo carine, ki se pobirajo pri uvozu motornih vozil, bencina, olja itd., nikakor pa ne gre, da bi se v ta centralni fond stekale davščine, ki se pobirajo v zvezi z izkoriščanjem cest in so namenjene vzdrževanju onih cest, ki se izkoriščajo. To velja zlasti za novo predvideno davščino pri nakladanju in razkladanju železniških vagonov, ker mora biti ta davščina namenjena izključno vzdrževanju dovoznih cest k železniškim kolodvorom. Prav tako se morajo slični dohodki, kakor so dohodki od prispevka za prekomerno izkoriščanje cest, porabiti izključno le za one ceste, ki se prekomerno izkoriščajo.

Zunanje - politični pregled

Med najbolj vidne dogodke je nenadoma v Angliji

stopilo ustavno vprašanje, ko se je kralj Edvard VIII. odločil, da se poroči z gospo Simpsonovo, po rodu plemkinjo iz stare angleške hiše, rojeno

Angleški kralj Edvard VIII.

Gospa Simpsonova, Američanka, ki je razburila ves velikobritanski imperij, ker se hoče z njo poročiti angleški kralj Edvard VIII. Gospa Simpsonova, z dekliskim imenom Bessie Wallis Warfield, je bila že dvakrat omožena, a se je obakrat ločila, kar je menda v očeh angleške aristokracije največja ovira za poroko s kraljem.

pa v Ameriki. Gospa je bila že dvakrat omožena, pa se je obakrat ločila.

Spričo brezmejnega spoštovanja tradicije, ki živi vsakemu Angležu v krvi, je razumljivo veliko razburjenje med angleškimi politikami, ko so izvedeli za kraljev sklep. Ministrski predsednik Baldwin je menda svetoval vladarju, naj se odreče prestolu. Proti takemu izhodu iz ustavne krize je nastopil prav odločno politik Churchill. Po zadnjih poročilih pa je kralj baje izjavil, da noče izkoristiti Churchillove akcije in da se bo rajši odrekel prestolu. Odločitve še ni.

V Franciji

je poslanska zbornica podala vladi Leona Bluma mogočno zaupnico. Zbornica je s 350 glasovi proti 171 odobrila politiko sedanje vlade.

Pred glasovanjem je bila velika zunanje politična debata. Predsednik vlade je med dru-

Namesto umrlega ministra Salengroja je prevzel notranje ministrstvo v Franciji M. Dormoy, ki ga vidimo na naši sliki.

gim naglasil, da Francija priznava v Španiji samo zakonito vlado in je proti ustanovitvi vojaške diktature s pomočjo Italije ali Nemčije, ker bi to samo poslabšalo mednarodni položaj in povečalo vojno nevarnost. Na koncu svojega govora je posebno poudaril francosko prijateljstvo in politično soglasje z državami Male antante.

Komunisti so se vzdržali glasovanja. Izdali pa so poseben proglas. V njem pravijo, da bodo dejansko in bratsko podpirali dečo vlado.

Španija

je še vedno krvava, Madrid pa je tudi še nadalje v posesti vladnih čet.

V zadnjem času so nacionalistični napadi na Madrid znatno pojenjali, ker so morali nacionalisti poslati večje oddelke svojih čet na severozapadno fronto.

Najbolj značilno za špansko državljansko vojno pa je dejstvo, da so tu med raznopolte španske vojake pomešani italijanski, nemški, ruski in drugi vojaki. Enako in še bolj pestro je po svojem izvoru orožje, ki ga obema strankama dobavljajo posamezne države za ta strašni, krvavi koncert.

Čeprav se večkrat pojavijo v mednarodnem tisku glasovi, da bodo velesile posegle vmes in z odločno kretnjo vzpostavile v Španiji mir, se vendar vselej izkažejo te domneve za netočne. Tu sta v boju dva svetova, med katerima ni sporazuma. Spričo tega je verjetno, da bo nesrečna Španija še dolgo krvavela. In zdi se nam, da danes ni na svetu človeka, ki bi mogel popolnoma zanesljivo izjaviti, da bo krvava reka ostala omejena res samo na španska tla.

Amerika

Po vsem svetu je vzbudil veliko pozornost govor predsednika Roosevelta na vseameriški konferenci v Buenos Airesu. Tam je ta veliki državnik med drugim dejal:

»Prepričan sem, da hočejo tudi danes vsi civilizirani narodi živeti v miru in da stremijo po vojni le vodje njihovih vlad. Na oni strani

Madžarski regent Horthy je oficialno posetil pred nekaj dnevi Rim in za tem še Dunaj. V obeh prestolnicah mu je bil prirejen baje bogat sprejem

oceanov (v Evropi) so se zgostili oblaki, za katerimi se skrivajo stara sovraštva in ideje novih fanatikov, ki pravijo, da je mogoče najti nova tržišča samo z novimi osvojitvami. Zato tudi padajo načela o svetosti pogodb med narodi, zato se Evropa mrzlično oborožuje —

»Namen konference je preprečiti v bodoče sleherno vojno med ameriški državami —. Mi bomo ohranili svoje ideje in bomo branili demokratske oblike vladavin, ker se zavedamo, da se nam je mogoče le z njo izogniti vsem nasprotstvom, preprečiti vsa sovraštva, ojačiti vse dobre namere, okrepijo pravo pravico, povečati nade v mir, obenem pa tudi blagostanje ne le naših narodov, ampak narodov vsega sveta.«

Ta glas, ki je v Ameriki bil deležen nepopisnega navdušenja, je močno odjeknil tudi v Evropo. Vsi res demokratsko čuteči narodi so ga iskreno veselili — in svetu bo v blagor, če bodo v Evropi demokratsko čuteči ohranili večino.

Nova ruska ustava

Osmi vsezvezni sovjetski kongres je sprejel in potrdil končno besedilo nove ruske ustave. O ustavi sami smo že nekajkrat poročali v našem listu.

S tem je bila nova ustava končno javno sprejeta in je dne 5. t. m. že tudi stopila v veljavo.

Papež je bolan

Papež Pij XI. je te dni obolel. Muči ga prolin v nogah. Poleg tega se je tej boleznici pridružila še naduha.

Bolezen za zdaj še ni nevarna, vendar so zdravniki svetovali papežu, naj do nadaljnjega opusti vse obiske in vsako delo. Sicer pač ni izključeno, da bi se bolezen ne razvila v resno

Blasnikova Velika Pratika za l. 1937.

je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domač. Celotna naša izseljenci ga radi naročajo, ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 Din. Dobi se v tiskarni J. Blasnika nasled. v Ljubljani, Breg št. 10 in 12 in v trgovinah.

Kmetska mladina

Naša socialna izobrazba

Posameznikovo življenje postane resnično življenje šele takrat, kadar je povezano z življenjem drugih. Ne moremo si misliti človeka, ki bi z drugim ne bil vsaj v najrahljših odnosih — kakor so poznanstvo, razgovori; tesnejši so že združevanje za delo, kulturo, obrambo. Prav so torej že grški modrijani trdili, da je človek socialno-družabno bitje. Vedeli so, da je izvor vsemu razvoju in izhodišču vsaki sreči iskati v kakovosti odnosov med poedinci.

Mladina ni dolžna samo preiskavati stanje, ki ga more neposredno doznati s svojimi lastnimi opazovanji in kar ga ji nudi zgodovina; še večja njena dolžnost je, ko je našla pravo pot, stopiti nanjo in se odločno boriti zanjo.

Ena stran našega zanimanja tedaj obstoji v proučevanju, druga pa v delu za to, kar smo našli za pravo.

Izobrazba

Bistvo naše naloge obsega spoznavanje vse obilice odnošajev, ki obstoje med ljudmi kot posamezniki ali pripadniki poedinih družabnih skupin napram drugim skupinam.

Odkar si človeštvo zapisuje zgodovino svojih dejanj, nam ni znano, da bi nehale borbe med pravičnimi in krivičnimi. Vse, kar se je vršilo velikega ali malega, korenini v obrambi posameznikov ali skupin proti prisvajanju večjih pravic in več dobrin s strani tistih, ki nimajo vesti.

Sedanost nam podaja zgoščujočo se podoba tega, kar se je dogajalo dolge dobe in kar vsak dan glasneje vpije po odločitvi. Izraziti sta le dve skupini: na eni strani trpeča, na drugi strani liki, ki žive od krivice in za krivico. To je skoro nevidna, zakrita peščica ljudi, ki po nedoumni zakonih ali kršitvah zakonov izsesava napore množice.

Predmet našega raziskovanja je oboje; toda z vnemo in ljubeznijo se bomo lotili spoznavanja družabnih enot, ki jim sami pripadamo.

Mnogokrat smo že čuli, da je treba biti človek, pa si uredil svoje razmerje s celim svetom. Pojmu človek se pridaja tako globok pomen, da izžrpa vso veličino, ki jo premoreš, če premoreš to, da si pravičen napram vsem.

In res je tako načelo najpripravnejše ne samo za preizkus današnjih družabnih razmerij, temveč še bolj kot merilo, ki naj oblikuje bodoča razmerja.

Kmet je socialna skupina. To številno ljudstvo z enakim načinom življenja, enakim udejstvom, enotno po potrebah in potih, po katerih jih dosega, je pa tudi najvažnejša socialna skupina. Aleksander Stambolijski dopušča prenehanje industrije, trgovine, vendar v tem še ne vidi propasti; če pa neha delo na zemlji in ni več njenih sadov, je konec vsemu.

Do danes je bila vas predmet študija nekaterih učenjakov. Preiskavali so, kako živi sama s seboj; kakšni so vplivi vere in cerkve nanjo; kakšne so sploh okoliščine materialnega in duhovnega življenja; kaj vpliva na mir v vasi, kaj izziva borbo; tehtali so vpliv mesta na vas in posledice križajočih se interesov.

Knjige učenjakov pa so majhna stvar v primeri s tem, kar more o vasi napisati kmetska mladina sama. Mnogo bolj je opazoval kmet obdajajočo ga narodo kot samega sebe. Prišel pa je čas, ko mora vas postati predmet študija vsakega kmetskega človeka.

Čas veleva zlasti našim društvom, začeti s takim delom. Sedite k mizi in napravite najprej popis ljudi; preiščite koliko je v vasi kmetov, kakšne so njihove posesti, kakšno razmerje med bogatejšimi in revnimi, kakšno do delavstva, učiteljstva, duhovnika. Ugotovite, ali obstoji med kmeti zavest skupnosti; če je ni, kakšni so

vzroki. Ali ste jo že skušali ustvarjati in katere ovire so to preprečile? Razmislite, kaj vas loči od vseh drugih staležev, kateri Vam je najbolj tuj in kateri najbližji. Skratka, doženite, ali tvorite med seboj enoto in zakaj te enote ni. Ali iz razlogov, ki so v vas samih ali vsled vplivov drugih stanov, poklicev in skupin.

Imate pred seboj ogromno polje dela; to polje pa mora biti preje obdelano, predno bo najden najprimernejši način za ustvaritev cilja, ki naj ga da socialna vzgoja vasi.

Socialna stremljenja

Gotovo boste dognali, kaj vaši vasi jemlje enotnost in skupnost; dognali boste pogoje, ki to ovirajo. Med vsem pa boste našli kot vzrok današnje razcepljene vasi dejstvo, da je vas premalo socialno vzgojena. Zato boste vzporedno s premišljanjem vzrokov neenotnosti vasi tudi že začeli skrbeti za to, da vas postane zavestna socialna enota. Ni namreč vseeno, ali se kdo šteje h kakšni skupini zato, ker se mu ne da misliti, ali zato, ker ne sme misliti. Ugotovili bode, kako težko greši, kdor zaradi nepoznavanja ali nezavednosti hodi ločeno od skupine, ki ji edinó pripada.

Naučili bode sedanjí rod, ceniti kmeta kot najožjega tovariša, tovariša, ki mu noben pripadnik drugega stanu ne more biti toliko blizu. Najprej bo zrastle med vami nerazdružna celota; duh enotnosti mora preiti v kri, ker samo ta zagotavlja jakost, moč in silo; samo ta zapira vrata tujim, razbijajočim vplivom, ki so neizbežno zmagoviti, razen če se jim zoperstavi zid zavestne kmetske skupnosti.

Borbenost zoper krivico, borbenost za pravico morata voditi mladino. Vsak mora v drugem priznavati človeka, vsak sme zahtevati, da ga drugi spoštuje kot človeka. Toda brez požrtvovalnosti ne gre. Ta šele da tudi skupnosti voljo do udejstvovanja in zmagovanja. Podpirati vse, kar krepi kmetsko skupnost, je socialno; bojevati se zoper vse, kar jo onemogoča ali sprečuje, je dolžnost vsakega človeka, ki mu je zibelka tekla v kmetski hiši.

Duhovno in telesno nasilje, ki si pripravljata pot za zavojevanje narodov, bo ob strnjenih vrstah socialno usmerjene kmetske mladine obstalo. Povezana z mladino delavskih vrst bo kmetska mladina uresničila izrek »Vas je vas in brez nje ni ničesar« in tako ustvarila temeljno misel kmetske socialnega gibanja.

Zimsko delo v naših društvih naj bo posvečeno poglobitvi medsebojnega spoznavanja, ojačenju medsebojne povezanosti in pripravi za manifestacije, ki bodo na praznik košnje ali žetve prikazale vnanjemu svetu uspehe tega truda.

s. g.

Moravče

»Društvo kmetskih fantov in deklet« se v Moravčah prav lepo razvija. To se vidi v njihovih prireditvah, ki dobro uspevajo. V zimskem času se bavijo največ z igrami, ki jih vprižarjajo na sokolskem odru. Sedaj študirajo »Miklovo Zalo« — igro v petih dejanjih in sicer se učijo po starejši, originalni izdaji, ki ima tudi večje število oseb. Režijo in scenarijo vodijo sami, brez tuje pomoči. — Naj omenim, da ima društvo dovolj ljudi, ki simpatizirajo z njimi, a tudi dosti takih, ki društvo skoraj sovražijo. Tisti, ki društvo zapostavljajo in mu nasprotujejo, so v takozvani »Katoliški akcije«. Njihov voditelj sam je priznal, da je in bo vedno branil in sploh prepovedoval fantom in dekletom Katoliške akcije, da bi prišli k igram v dvorano, kjer jih prireja »Društvo kmetskih fantov in de-

klete. To je res lepa krščanska čednost! Menim pa, da je poleg nekega sovražstva tudi v veliki meri nevoščljivost, ker ima »D. k. f. in d.« dobre igralce in bi ljudstvo iz Kat. akcije bolje cenilo te, kot pa svoje. Tudi to je vzrok, da g. kaplan brani svojim članom in članicam dostop k njihovim igram. Da so v kat. domu sami dovolj nezmožni za igre, naj bo ta primer: V nedeljo bodo imeli otvoritveni prosvetni dan. V pričakovanju, da bodo sami nastopili, so se z bali in povabili prosvetno društvo iz Radomelj, ki bo vprizorilo »Miklovo Zaloc« in to po novejši izdaji, ki ima manj oseb.

Kot sem omenil, bo pa »Društvo kmetijskih fantov in deklet« vprizorilo igro v originalu, ki bo sigurno zanimivejša. Mislim, da se bo ljudstvo predstave udeležilo polnoštevilno in da ne bo poslušalo besed, ki prihajajo iz nasprotnega tabora, kjer netijo prikrito samo sovražstvo med ljudmi.

Absolventom kmetijske šole na Grmu!

Vsi, ki se nameravate udeležiti proslave petdesetletnice Kmetijske šole na Grmu, se pripeljite po možnosti že v nedeljo zjutraj, in sicer:

Udeleženci iz ljubljanske strani z vlakom, ki pelje ob 7.24 iz Ljubljane gl. kol. in pripelje v Kandijo ob 9.55. K temu vlaku ima zvezo: vlak z Rakeka, ki pripelje v Ljubljano ob 7.08, vlak z Vrhniko, ki pripelje ob 6.55, iz Kamnika, ki pripelje ob 7.01 in Zidanega mosta, ki pripelje ob 7.05. Priključek s proge Kočevje—Grosuplje: Odhod iz Kočevja ob 6.10, prihod v Grosuplje ob 7.55. Priključek iz St. Janža: odhod iz St. Janža ob 5.53, prihod v Trebnje ob 6.45.

Poskrbljeno je, da bo ta jutranji vlak iz Ljubljane proti Novemu mestu primerno ojačen. Peljite pa se vsi v Kandijo, da boste imeli bližje v Smihel k sv. maši, ki bo ob pol enajstih.

Udeleženci z Gorenjskega, ki nimate v nedeljo zjutraj za novomeški vlak nobene zveze, pa se pripeljite na Grm že v soboto popoldne, in sicer oni iz okolice Kranja in Tržiča se pripeljite do Ljubljane z vlakom, ki vozi iz Kranja ob 11.30 in pride v Ljubljano ob 12.17. Za ta vlak se lahko dobi že nedeljska karta! Zveza za Novo mesto: odhod iz Ljubljane ob 12.30 in 14.20, prihod v Novo mesto ob 14.58, oz. 16.42.

Udeleženci iz zgornje gorenjske strani pa se odpeljite že z vlakom, ki vozi iz Boh. Bistrice ob 13.05, iz Jesenic ob 14.20, prihod v Ljubljano ob 16.09, zveza za Novo mesto ob 19.05, prihod v Novo mesto ob 21.34. Pri tem vlaku bo pričakoval eden grmskih inštruktorjev, ki bo povedel udeležence na prenočišče, ki bo preskrbljeno za udeležence, ki so se, oziroma ki se še takoj pripravijo zanj ravnateljstvu šole.

Od belokranjske strani se pripeljite v nedeljo zjutraj z vlakom, ki odpelje ob 4.55 iz Metlike in pride v Kandijo ob 6.15.

Udeleženci iz okolice Krškega se pripeljite z avtobusom, ki vozi iz Krškega ob 6.35, prihod v Novo mesto ob 8.23; iz okolice Brežic pa z avtobusom, ki odpelje iz Brežic ob 6.00 in pride v Novo mesto ob 9.40.

Absolventi iz okolice Novega mesta pa se kolikor mogoče vsi udeležite že v soboto popoldne sv. maše za rajne učitelje in tovariše, ki bo ob 10.15 v Smihelu. Kdor pa v soboto ne more priti, naj pride vsekakor v nedeljo zjutraj, da s svojo udeležbo počasti zlati jubilej šole, kjer je bil vzgojen. Na svidenje!

Koroški pevci med nami

V soboto 12. t. m. nastopita v Ljubljani dva pevska zbora naših koroških rojakov. Peli bodo slovenski pevci iz Sel, zavedne slovenske občine, ki meji na Jugoslavijo, in iz Radiš.

Lepota pesmi koroških Slovencev je znana daleč po svetu. Prav in potrebno je torej, da jo dobobra spoznamo tudi mi.

V nedeljo 13. decembra pojo koroški pevci ob pol 4 v St. Vidu nad Ljubljano.

Mlatič

Litijsko spoznanje

Najbolj se postavijo možje v Litiji, namreč novi občinski možje. Razumejo namreč, da je najprej treba popraviti krivice, potem je šele mogoče pričeti z delom.

In veste, kaj je največja krivica? Da je gospod Peter Živkovič častni občan. To krivico je spoznal neki gospod Edo Glavič in je predlagal, naj se krivica takoj izbriše.

Občinski možje, člani večine, so prikimali. Zdaj je Litija rešena. Kaj, če je v predilnici zdajle na zimo 80 delavcev izgubilo delo! To ni nič, ali ne, v primeri s tako grozoto kakor je častno občanstvo g. Petra Živkoviča!

Včasih, ko odrasli opazujemo otroke pri njih igri, se muzamo njih otroški preprostosti. Nikoli pa — vsaj meni — doslej še ni prišlo na um, da znajo kje odrasli ljudje tako vestno posnemati otroke. In to celo na tako resnem položaju kakor je — občinski odbor. Litija mi je šele odprla oči. Res moram g. Glaviču čestitati.

Če se bodo kdaj igrali drugi otroci, potem seveda ne morem reči, kako bo. Saj nisem prerok. Mislim pa, da si tako nespametnega igračka ne bi dovolila niti tako zvana — slabo nadarjena deca.

Drag šport

Kakor čitam v »Del. pol.«, je pričel »Domoljub« v podlistku priobčevati razpravo o framazonstvu.

To je vsekakor zanimivo branje. Meni sicer grede bolj po glavi kmetijski dolgovi kakor framazonstvo, nekaterim pa mora biti »masonerija« menda najbolj pri srcu, ker tako radi polnijo stolpce svojih listov s poročili o njej.

Posebno zanimivo je pa, kar piše omenjeni delavski list v zvezi s tem. Pravi namreč: »Ker obeta razprava, da bo izčrpna, pričakujemo, da bo »Domoljub« navedel tudi tiste odlične framazonce, ki so ugledni člani stranke, za katero »Domoljub« agitira in da bo dotičnim gospodom tudi poslal vse številke, v katerih obravnava prostozidarstvo —«

Meni se je že dolgo zdelo, da morajo gospodje tam okrog imeti veliko zalogo oblek, da se lahko sproti preoblačijo, kakor pač kaže vreme. Zdi se mi pa vendar, da je to za današnje čase nekoliko drag šport. Kdo ga jim neki plačuje?

Bog ve, če je res?

V nekem slovenskem časopisju z belo podlago sem bral tole zanimivost: »Nedavno mi je znanec iz Belgrada, ki ni bil noben mlatič pripovedoval, da so v ministrstvih razne vloge iz Slovenije mnogokrat predmet zabave in posmehovanja, ker so pisana v takem jeziku, da se ga sam Bog usmili. Razne hlapčevske duše mislijo, da v našem slovenskem jeziku ne sme pisati, pa se spakujejo v neki »jugoslovanščini«, ki ni ne slovenski ne hrvaški in ne srbski. Resnično lahko se nam posmehujejo, ko se sami tako zaničujemo in tudi čudno ni, če doživljamo udarce, ki bi jih bolj samozavestnemu narodu nihče ne upal delati.«

Ne samo čaj...
„Naš čaj“

je najboljša domača
zeliščna krepilna pijača.

NAŠ ČAJ
dobite v spec. trgovinah

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

V drugem primeru pa piše ta časopis na beli podlagi, kar je še bolj zanimivo tole:

»Uradni jezik na sodiščih je srbski, hrvaški in slovenski. Kdor teh jezikov ne zna, mora pripeljati s seboj tolmača.

Pa pride lepega dne na razpravo Kočevar. Pravi, da ne zna slovensko in da bi raje govoril nemško. Sodnik verjame tem besedam in mu dovoli, da se zagovarja v nemščini. Gospod sodnik je bil tako ljubezniv, da je sam začel govoriti nemško. Pa se zgodi, da je začela ena priča neugodno izpovedovati za onega Kočevarja, in sicer v slovenščini. Da bi videl Kočevarja, kako je prišlo dobro razumel in kako je začel odgovarjati — po slovensko. Jaz se dostikrat vprašam, zakaj pa se ustavnost in predpisi ne izvajajo?«

Narod

Gospod Janez išče narod. Gospod Janez je Slovenec. Slovenci smo narod. Torej gospod Janez priznava slovenski narod, ker ga išče.

Gospod Janez je duhovnik. Gospod Janez pravi, da se Bog Slovincem razodeva samo v — latinskem jeziku. Kristus je pa naročil, da učimo vse narode, in ni niti omenil — latinščine.

Zakaj torej gospod Janez v rimskem imenu bere latinsko mašo za slovenske ljudi?

Kje smo tukaj — vsi narodi?

Slika po »Jutru«

Ludwig van Beethoven

spada med najznamenitejše skladatelje 19. stoletja. Živel je od l. 1770—1827. in je bil utemeljitelj moderne skladbe. Višek svoje umetnosti je dosegel s svojimi simfonijami, s katerimi si je osvojil ves kulturni svet. Zato se bo tudi ves svet s spoštovanjem do tega duševnega velikana in njegovega dela prihodnje leto spominjal 100letnice njegove smrti.

Mnogi so že priznali,

da je »Kmetijski list« po vsebini najjačji tednik v Sloveniji. Če ga bomo pridno razširjali in se še bolj poglobili v njegov nauk, potem lahko pričakujemo, da se bliža čas, o katerem že stoletja sanjamo, to je, da bo kmet res na svoji zemlji svoj gospod.

Ivanjkovci

Tukajšnji vsakoletni vinski sejem se bo tokrat vršil v torek dne 19. januarja 1937. Te sejme priredi tukajšnja vinarska zadruga Jeruzalemčan in ta bode 12. Ivanjkovci so v sredini

Ljutomersko-ormoškega vinskega okoliša in na sejmu se smejo ponuditi le vina iz tega okoliša. Letošnje vino se prav lepo razvija in je izvrstno. Pridelek je res bil majhen, vendar je še toliko zalog, da si bo lahko vsak interesent primerno zbral.

Novice

Knjige Kmetijske Matice

Z veliko Kmetško pratiko za leto 1937. vred so že natisnane in se nahajajo v knjigovoznici. V nekaj dneh se bodo začele razpošiljati poverjenikom in naročnikom. Knjige bodo pravo božično darilo za naše podeželske ljudstvo. Kdor si jih še ni naročil, naj to stori takoj, ker se knjige po božičnih praznikih ne bodo več dobile. Naročila naslovite na naslov: Kmetijska matica v Ljubljani, Koledvorska ulica 7.

Radi praznika brezmadežnega spočetja Marijinega je izšla današnja številka mesto v sredo šele v četrtek.

× Iz Gajševcev, občina Križevci, je neznano kam izginila Bara Rajtar. Zenska je hluhonema in jo pogrešajo že pol leta, ne da bi mogli slediti, kje je, oziroma, kaj se je zgodilo z njo.

× V Mislinju je požar uničil gospodarsko poslopje posestniku Francu Času in mu povzročil nad 20.000 dinarjev škode.

× Na Špičniku v Slov. goricah so orožniki našli na nekem dvorišču otroško glavo. Neka dekla je namreč odpravila še nerazviti telesni plod, ki so ga — kakor je priznala pri zaslišanju — požrle svinje, le glava je ostala. Tako je prišla zadeva na dan.

× V vasi Gornja Petrička je ubil Josip Birt v silobranu svojega očeta Franja, ki je izgubil v vojni levo roko in postal kot invalid pijanec. Pretepal je ženo in sina in ko je hotel včeraj sina napasti z nožem, je pograbil sin vile in ubil očeta. — V vasi Donja Vrba pri Slavonskem Brodu je pa zaklal kmet Mato Lačić svojega očeta z nožem. Sin in oče sta se sprla in med preprirom je sin zabodel svojega 72letnega očeta.

× V Stopercih so pred kratkim neznani vlomilci vdrli v Tacarjevo trgovino in pokradli za 5000 Din raznega blaga.

× V Celju bo v petek 11. t. m. ob 14. uri (2. uri pop.) na sejmšču licenciranje žrebcev.

× Litijska predilnica je skrčila obrat. Uknila je tako zvani tretji nočni ših. Radi tega je sedaj na zimo 80 delavcev ostalo brez dela in kruha.

× V Stični se je obesil posestnik in prekupčevalec Dako Selakovič iz vasi Drage pri Radatovičih. Pokojnik je šel v smrt iz obupa. Imel je namreč v Prvi hrvatski štedionici naloženih 1 milijon 400 tisoč dinarjev in se je bal, da pride radi poloma tega zavoda ob svoj denar. Truplo so prepeljali v Drago, kjer so ga pokopali na tamkajšnjem pokopališču.

× V Celju se je smrtno ponesrečila raznašalka časopisov Elizabeta Zmahar. Padla je po stopnicah in ji je pri tem počila lobanja, da je bila takoj mrtva.

× Z Želodnika pri Dobu je bil mali posestnik Jakob Zvržina. Te dni je šel zjutraj v cerkev v Groblje. Ko se je vračal domov, ga je pri prehodu čez železniško progo podrl kamniški vlak in ga popolnoma razmesaril. Strojevodja je šele v Domžalah spoznal, da se je pripetila nesreča.

× V Celju je vlomil v stanovanje delavca Josipa Beline 18letni krojaški vajenec Josip Č. iz St. Vida pri Grobelnem. Odnesele je zlato zapestno uro in žensko srebrno uro in skupni vrednosti Din 1700.—. Dečko je bil potem še tako nesramen, da je prišel k Belinovi ženi. Zahteval je od nje pismeno izjavo, da on ni v nikakvi zvezi z vlomom. To ga je pokopalo. Prijeli so ga in je kmalu priznal svoj greh. — Pokoril se bo na sodišču.

Najlažji zaslužek

Če ste naročen na Kmetški list, morete plačati ob novem letu za celoletno naročnino din 30.—, katere je v današnji dobi pomanjkanja težko zaslužiti. Če pa zberete listu med znanci in prijatelji do novega leta vsaj 6 novih naročnikov, potem Vam ni treba za ta denar skrbeti, ker Vam bomo za protiuslugo pošiljali Kmetški list celo leto 1937. popolnoma brezplačno.

Znameniti agent smrti Zaharov, ki je pred kratkim umrl, je baje imel sina. Vsaj londonski čevljar Hygram Rarnett Zaharov vneto trdi, da je sin umrlega bogataša. Če pa se mu bo to posrečilo dokazati, je drugo vprašanje. Bržkone je njegovo hropenje po »očetovih« milijonih brezuspešno. Na sliki ga vidimo v njegovi čevljarški delavnici.

× Na Stanovskem pri Poljčanah je pogorela hiša posestniku Ivanu Detičku. Bržkone je zažgal neki tujec, ki mu je Detiček odklonil prenočišče. Detičku je zgorelo tudi mnogo sena in drugih pridelkov, a vino mu je izteklo iz sodov.

× Prvi pravi brzec. V torek je pripihal v Zagreb iz Beograda prvi aerodinamični brzi vlak. Vozil je z brzino nad 100 km. Po ravnini med Vinkovci in Slav. Brodom pa s 130 km. Računa se, da bo pri drugi poskusni vožnji dosegl še večjo hitrost. Če nam zajec poti ne bo pretekel bomo prišli za naprej z lahkoto iz Ljubljane do Beograda v dobrih petih urah.

Razno

23.900 vagonov pšenice

Na podlagi uradnih podatkov smo izvozili do 28. novembra tega leta 23.900 vagonov pšenice. Največ jo je šlo v Italijo, Grčijo, Anglijo in Nemčijo. Pšenico kupuje in prodaja privilegirana izvozna družba Prizad. Cene pšenici so čvrste.

Uradni tečaj dinarja za december

Finančni minister je predpisal za mesec december naslednje uradne tečaje: 1. napoleonondor 303 Din, 1 zlata turška lira 344'80, 1 angleški funt 240, 1 ameriški dolar 43'2, 1 kanadski dolar 42'90, 1 nemška marka 14'10, 1 poljski zlot 8'15, 1 avstrijski šiling 8'60, 1 belga 7'35, 1 madžarski pengő 8'80, 1 braziljski milrajs 2'45, 1 egiptski funt 217, 1 urugvajski pezos 21, 1 argentinski pezos 12'20, 1 turška papirnata lira 34'35, 100 albanskih frankov 1390, 10 francoskih frankov 202'30, 100 švicarskih frankov 1000, 100 italijanskih lir 228'40, 100 holandskih goldinarjev 2355,

× V Rušah je požar v tovarni za dušik povzročil 172 tisoč dinarjev škode. Požiga je osumljen neki delavec iz Ruš, ki so ga orožniki izročili v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

× V Žebljaku pri Slov. Bistrici je pogorelo gospodarsko poslopje posestnici Angeli Padarjevi. Tudi hišo so uničili plameni, tako da je ogenj povzročil kakih 30 tisoč dinarjev škode.

× Podpore združnim zvezam in zadrugam je dovolil kmetijski minister. Pri nas je Zveza slovenskih zadrug prejela Din 15.000.—, Kmetijska družba Din 15.000.—, Zadruga zveza pa — Din 50.000.—.

× V Trebnjem je vozil steljo iz gozda Anton Lap z Zidanega mosta. Pomagali sta mu žena in dekla Rozalija Brinovec iz Dolge njive. Poln voz stelje se je nenadoma prevrnil in pokopal vse tri pod seboj. Žena se je rešila sama, gospodarja Lapa so potegnili sicer živega, toda hudo poškodovanega izpod voza, dekla pa se je pod vozom zadušila, preden se je posrečilo reševalcem priti do nje.

× V Mariboru je pričel s 1. decembrom izhajati nov tednik »Neodvisnost«. — Odgovorni urednik je Stanko Hiti, novinar iz Maribora.

× V Pesniški dolini so posestnikom v zadnjem času vedno bolj pogosto izginjale kokoši, purani in druga perutnina. Zdaj so orožniki končno dognali, da je pri teh tatvinah delovala cela tolpa. Prijeli so tudi njenega vodjo, nekega Martina Sedlaška iz Pacinja. Mož je brez vsakršne zaposlitve živel udobno, celo razkošno. — Zdaj v zaporih okrajnega sodišča v Ptujju lahko premišljuje, kako vse na svetu mine. Lastniki perutnine so si zdaj — vsaj za nekaj časa odahnil.

× V Ljutomeru je bila ustanovljena zadruga »Zaščita Ljutomerčana v Ljutomeru, r. z. z. o. z.« Zadruga bo skušala izposlovati zaščito imenu »Ljutomerčan« pri nas in v državah, ki kupujejo naše vino.

× Nova uredba o Feniksu podaljšuje staro uredbu, ki je potekla 28. novembra, do 15. decembra t. l. S tem seveda vprašanje nikakor ni rešeno.

× V Podpečih grade čez Ljubljano nov železobetonski most, ki bo še to zimo dograjen. Stroški za ta most znašajo 1 milijon 500 tisoč dinarjev.

× Vaška vojska radi cerkvenega organista. V vasi Valjska blizu Sombora je prišlo pred nekaj dnevi do krvavega obračunavanja med tamšnjimi kmeti. Pri rabuki je ostal neki priseljenec mrtev. Vaški župan pa je prišel iz boja napol živ. Oblast je aretirala celo procesijo pretepačev, med njimi tudi župnika. Rabuka med kmeti je nastala radi organista, katerega je dala cerkvena občina s silo vreči iz stanovanja, kar je kmetško prebivalstvo silno razburilo.

100 bolgarskih levov 47, 100 romunskih lejev 32'35, 100 danskih kron 947, 100 švedskih kron 1093, 100 norveških kron 1066, 100 španskih pezet 250, 100 grških drahm 40, 100 finskih mark 93'60, 100 letonskih latov 770 in 100 češkoslovaških kron 153'70 Din.

Smrtna kazen za špekulante

V Nemčiji je izdelan predlog zakona, po katerem se odreja smrtna kazen za tihotapstvo valut in deviz iz Nemčije. Ta ukrep vlade smatrajo splošno za dokaz, da so nemške državne finance v skrajno težavnem položaju, če sega vlada po tako strogih ukrepih, ko je vendar znano, da obstoja že sedaj na meji izredno stroga kontrola, ki onemogoča vsako tihotapstvo. Zakonski predlog je utemeljeval ministrski predsednik Göring, ki je vodja nemške štiriletke. Zakon določa smrtno kazen za vse, ki bi skušali iztihotapiti tudi le najmanjšo množino valut ali deviz iz Nemčije.

Poleg smrtne kazni bo zaplenjeno takim tihotapskim špekulantom tudi vse njihovo imetje.

Podoben zakon bi bil potreben še marsikje, pa bi bilo brez dvoma marsikaj očisteno.

Kenguruj — domača žival

V velikem avstralskem mestu Sidney so bogati ljudje izašli novo modó, kakršna pa je pri nas menda nemogoča. Taki bogataši, med katerimi se zlasti odlikujejo ženske, vodijo na vrhovi s seboj po mestnih promenadah mesto psičkov — kenguruje. Ta navada pa je seveda močno draga, ker en sam kenguruj velja toliko, kolikor 50 psov.

Pravijo pa, da je kenguruj človeku zelo vdan, ko se ga navadi, ter zvest in čuječ čuvaj. Sindnejski veletržec pripoveduje, da mu je nekoč kenguruj rešil življenje. Okoli polnoči se je po samotnih ulicah vračal domov v svojo vilo, ki leži precej na samem. Ko je prišel mimo nekega križišča, se je naenkrat vrglo vanj več možakov, ki so ga vrgli na tla ter hoteli oropati. Kenguruj je nekaj časa mirno gledal, kaj se godi, ker žival očitno ni razumela tega početja. Nazadnje se je pa kenguruju menda vendarle

Kdor svojega stanovskega časopisa ne podpira in se zanj ne trudi, ta je škodljivec, ne samo kmetom kot takim, temveč vsemu kmetškemu gibanju.

posvetilo. Naenkrat se je pognal v napadalce ter jih začel obdelovati s svojimi silnimi udarci zadnjih nog ter jih pognal v beg.

Vendar pa je vseeno malce čudno, ko vidiš mlado elegantno damo stopati v spremstvu kenguruja, ki se poganja za svojo gospodarico. Kenguruj ima okoli vratu privezan trak iz takega b'aga, iz kakršnega je narejena obleka dame. Ni čudno, če se sidnejska mlačina silno zabava ob takih prizorih. Če pa bo ta moda kaj čas.. trpela, se bodo ljudje tudi tega navadili in se nobenemu ne bo več čudno zdelo, če kdo kenguruja vodi s seboj mesto psa.

Po svetu

■ **Ženske ne poznajo šale.** V mestu Pleasantville v državi New Jersey (Amerika) je skupina 77 brezposelnih žensk v naskoku zavzela in zasedla mestno hišo (rotovž). Zupan je z občinskimi svetniki vred — pobegnil. (Lepi svetniki, kaj!) Ženske so v tem boju razen vpitja imele samo še eno orožje, namreč — pletilne igle. Izjavile so, da se ne umaknejo z magistrata, dokler jim mesto ne preskrbi dela. Ze več let zaman čakajo in prosijo dela, zdaj pa jim je tega dovolj! — Domači so ženskam nanosili v mestno hišo vsega, kar potrebujejo: hrane, posteljnine in drugih potrebščin. Zupan in mestni očetje pa se zdaj shajajo v nekem zasebnem lokal, kjer sejejo in ugibljejo, kako bi odstranili z magistrata bojevite zastopnice nežnega spola in spet prišli do svoje sejne dvorane.

■ **Zenina je čakala 22 let.** V nekem malem mestu na Madžarskem je živela Suzana Net, ki se je leta 1914. kot srečna dekle zaročila s svo-

jim izvoljencem. Ob izbruhu vojne je moral fant na fronto. Suzana ga je v zvestobi čakala celih 22 let. Ko se je sedaj prepričala, da njega od nikoder ni, je obupala nad življenjem in se kot 45letna samica obesila.

■ **V Avstraliji so te dni izročili prometu velikanski vodovod,** čegar rezervar vsebuje 2 milijona kubičnih čevljev vode. Vodovod bo v prvi vrsti namakal pokrajino blizu mesta Melbourne. Tu je namreč radi suše vsako leto poginilo na milijone ovac. Z umetnimi poplavami bodo skušali odslej na obširnem ozemlju, ki je bilo doslej neuporabno, začeti s sadjarstvom, živinorejo in drugimi panogami kmetijstva. Hkratu bodo ogromne količine vode iz tega vodovodnega rezervarja uporabljali tudi kot pogonsko silo za obširne elektrarne in tovarne. Po velikosti je ta vodovodna naprava osma na svetu.

■ **Posebno valutno policijo so vpeljali na Madžarskem.** Nova policija zasleduje in preganja samo tihotapce z valutami. Te dni je preiskala nekaj sumljivih stanovanj in je med tihotapci ujela tudi nekega znanega in uglednega budimpeštanskega — bankirja. Riba torej res povsod — pri glavi smrdi.

Važnejša radio predavanja

od 13. do 19. decembra 1936

Nedelja, dne 13. decembra: 9.45: Verski govor (g. prior Učak). — 17.00: Smotreno sadjarstvo (g. Flego).

Ponedeljek, dne 14. decembra: 18.00: O prehrani sploh: Življenje v stradanju in obilju (g. dr. A. Brecej).

Torek, dne 15. decembra: 18.40: Zmaga popolne vdanosti Allahu (g. Terseglav).

Sreda, dne 16. decembra: 18.00: Prazgodovinska najdišča (g. prof. Brodar). — 18.40: Racionalizacija industrije (g. Kuhar).

Petek, dne 18. decembra: 11.00: Premog — pogled v davnino (g. Miroslav Zor). — 18.00: Pomoč otroku pri jezikovnem pouku (ga. Pegan).

Sobota, dne 19. decembra: 18.40: Pomen našega rudarstva (g. Gostiša). — 19.30: Kmetijsko gospodarstvo Jugoslavije v letu 1936 (Ivo Zoričič).

Sejmi

13. decembra: v Gor. Logatcu, Mengšu, Radovljici, Senušah, Sv. Petru pod Sv. gor., Studenicah pri Poljčanah, Ljutomeru, Jurklostru, Zalcu.

14. decembra: v Mišjem dolu, Kostanjevici, Višnji gori.

15. decembra: v Žerovnici, Ptuj, Slov. Bistrici, Dol. Lendavi.

16. decembra: v Vel. Loki, Vidmu ob Savi.

17. decembra: v Kandiji, Irči vasi, obč. Šmihel, Stopičah, Škocijanu, Turnišču.

18. decembra: v Studenicah, Zalcu.

19. decembra: v Brežicah, na Teharjih.

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 375—378
7% investicijsko posojilo	Din 85—86
7% Drž. hipotek. banka	Din 88—89
6% begluške	Din 69—70
4% agrarne	Din 50—51
7% Blair posojilo	Din 76—77
8% Blair posojilo	Din 86—87
Privilegirane agr. banke	Din 192—195

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj.: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

»**EKONOM**« osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, specerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC«, Karlovac, »Bohnc«, Vel. Kikinda, in Jelovšek, Vrhnika.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

HRANILNE KNJIŽICE

raznih denarnih zavodov kupujemo proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Sporočite najnižjo ceno na upravo lista pod šifro »Gotovina 88c«.